

Telefon nagyothallóknak

A moszkvai telefonközpont laboratóriumában elkészültek a nagyothallóknak szánt különleges telefonkészülékek mintapéldányai. A közönséges telefonkészülék hallgatójába erősítő berendezést szereltek, a csengést pedig egy szerkezet beállításával jelzőlámpa helyettesíti. Maga az erősítő berendezés, amellyel a hang erősségét szabályozni lehet, félvezetővel készült. Az egész berendezés alig nagyobb egy gyufásdoboznál. A mintapéldányokat máris a nagyothalló előfizetők rendelkezésére bocsátották.

A laboratórium munkatársai most tovább kísérleteznek rokkantaknak szánt telefonkészülékek létrehozásán.

Az ünnepi könyvhét polcairól

Móricz Zsigmond: Rózsa Sándor

Nekünk, szegedieknek különösen kedves a nagy prózai regényciklusa, amelynek sajnósan csak két kötete készült el, mert a harmadik előtt a halál kiütötte kezéből a tollat. E két rész is — »Rózsa Sándor a lovát ugrotta« és »Rózsa Sándor összevonja a szemöldökét« — Móricz Zsigmond remekművei közé tartozik és érdekes emléket állít a szegedi néphagyományokban ma is elevenen élő »Sándor«-nak. Fogadjuk úgy e kötetet, ahogyan maga Móricz vallott róla egyebek között így: »Nem életrajzot írok, hanem mesét, nem egy rablót akarok glorifikálni, hanem egy mesehősöt. Nem a magánvilágot elleni bűntetteket, de a népdalok gavallérját mutatom be. Rózsa Sándor valószínűleg szimbólum.«

A nép teremtő erőt akarta tehát megmutatni, s ezt sikerrel is tette élvezetes regényében.

Az első rész 1941-ben, a második 1942-ben jelent meg először könyvalakban, miután a Kelet Népe közölte folytatásokban. Nem mellékes ezáltal az az időpont. Arról tanúskodik ugyanis, hogy olyan időben született ez népszerűnek beillő mű, amikor a faszizmus rettenete az egész népet elpusztulással fenyegette, s amikor a nemzet legjobbjai kétségbeesve keresték a kiutat. Ennek a kiutérésnek is megrendítő dokumentuma ez a regény.

Szegedieknek talán föltűnik a szereplők beszédmódja, amelyben Móricz Zsigmond a sajátos szegedi dialektust igyekezett visszaadni. Kár, hogy ez nem kellő következetességgel sikerülhetett, s megjelenése óta nyelvészeti körökben jogosan került szóba. Ha azonban a szegedi tájnyelv használata nem is mindenütt hiteles, de ezzel szemben bőségesen kárpótolja az olvasót a népi élet ábrázolásának vitathatatlan hitelessége.

A Magyar Helikon szép feladatot teljesített, amikor újra kiadta e befejezetlenül is nagyszerű alkotást. A két rész egy kötetben, s a Magyar Helikonnal megszokott, különlegesen szép kiadásban jelent meg az ünnepi könyvhétre, bibliopapíron, selyemvászonkötésben, külön 600 példány pedig bőrötletben, számozva. A kiadás még az író maga által korrigált 1941-es és 1942-es szövegen alapul.

Ungvári Tamás utószava, »A Rózsa Sándor-regények költője« címmel, figyelemre méltó tanulmányként illeszti be e nagy alkotást a mórinci életműbe.

Fogadóórát rendszeresítünk szerkesztőségünkben

Naponta többen keresik szerkesztőségünk külső közönségének egyéni és közérdekű problémáival, javaslatokkal. Lapunk ezzel megbízott munkatársai, mint korábban, most is készségesen állnak olvasóink rendelkezésére és igyekeznek segítséget nyújtani, tanácsot adni az ismeretlent esetekben. A látogatások többsége azonban olyan napszakokban történik, amikor a szerkesztési munkabeszűrésből adódóan munkatársaink csak rövid ideig állhatnak egy-egy olvasó rendelkezésére és így nincs alkalom a felvetett kérdések alaposabb megtárgyalására, azonkívül a rendszeresen látogatások bizonyos fokig akadályozzák a szerkesztési munka menetét is.

Ezért elhatároztuk, hogy a jövő héttől kezdve fogadó-

Új gyógyszer a vészhelyzetek gyógyítására

Mannon Azizov üzbég vegyész évek óta kísérletezik olyan gyógyszer előállításával, amellyel gyógyítani lehet az anemiát, vagyis vészhelyzeteket. Munkáját nemrégiben siker koronázta. Előállította a koamid nevű vegyületet, amelyről így nyilatkozik:

Közismert, hogy a kobalt a normális vérkeringés elengedhetetlen feltétele. Ha az emberi szervezetben a kobalt-tartalom normája megbomlik, különböző betegségek lépnek fel, többek között súlyos vészhelyzetek. Valamennyi kobalt-preparátum szerves anyagokból készül. Éppen ezért előállításuk bonyolult és drága. Az általam javasolt koamid a kobalt és a nikotinsavamid komplex vegyülete, amely gyorsan és eredményesen

Rádióműsor

Szerda KOSSUTH-RÁDIO

4.27 Rákóczi-Induló. 4.30 Hírek, időjárásjelentés. 4.40-4.59 Vidáman, frissen. Közben: 5.00 Falurádió. Utána: a vidéki színház műsor. 5.30 Hírek, időjárásjelentés. 6.30 Orvos tanácsok. 6.45 Híradóközvetítés. 6.59 Időjárás. 7.00 Hírek, időjárásjelentés. 7.10 Új könyvek. 7.25 Színház. Hangverseny- és moziműsor. 7.45 Naptár. 7.50 Időjárás. 8.00 Műsorismertetés. Időjárásjelentés. 8.00 Technikai szünet. 8.10 Vidám melódiák. 9.00 Rádióegyetem. 9.30 Bánti László és népi zenekara játszik. 10.00 Hírek, lapszemle, időjárásjelentés. 10.10 Óvodások ünnepelnek. 10.30 A Budapesti Honvéd Helyőrség központi fúvószenekara játszik. 11.00 Pillantás a nagyvilágba. 11.15 Ajándékújságok háziaszonyoknak és nagymamának. 11.30 Dél-Országos hírek, időjárásjelentés. 12.10 Operaszemle. 13.00 Táncezen. 13 óra 40 Az első éjszakai. Elbeszélés. 14.00 Szendly László és népi zenekara játszik. 14.30 Napirend... 14.35 Szóvető kórusok. 15.00 Hírek, közérdekű közlemények. 15.00 Időjárásjelentés. 15.10 Piatalkó zenét üdvözöl. 15.35 Hogyan ének az angol és a dán fiatalok? 15.35 Szív küldi szívnek. 16.30 Valaszolunk hallgatóinknak. 16.45 Életrajzok — muzsikával. Közben: 17.00-17.15 Hírek, időjárásjelentés. 18.45 Ismerkedés a gyárral. 19.00 Van a Volga mentén egy városka. Operettzáró. 19.20 A berchtsgadeni sasfészekelő. 19.35 Lakatos

Sándor és zenekara játszik. 19 óra 54 Jó éjszakát, gyerekek! 20.00 Esti krónika, időjárásjelentés. 20.30 Tost-dalok. 20.40 A Magyar Rádió szimfonikus zenekarának nyilvános hangversenye a stúdióból. A szünetben: kb. 21.30-21.35 Gyermeknevelés. Kb. 22.00 Hírek, néhány perc közéleti. Időjárásjelentés. Kb. 22.20 Újéveti ünnepi előadás. 22.25 Táncezen. 23.10 Levél egy szerkesztőhöz. 23.30 Két részlet Wagner Tristan és Izolda c. zenedramájából. 24.00 Hírek, időjárásjelentés. 0.10 Csárdások. 0.30 Himnusz.

PETŐFI-RÁDIO

5.00 Reggeli zene. 6.30 Színház, tárlat- és hangversenyműsor. 6.50 Torna. 8.00-8.10 Hírek, időjárásjelentés. 14.00 Időjárás- és vízállásjelentés. 16 óra 15 Orosz nyelvközpont az általános iskolásoknak. 14.30 Operatársulatok. 15.00 Zenekari hangverseny. 16.15 Részlet Rigdg Sándor Tűzpróba c. regényéből. 16.30 Egy téma — két szerző. 17.00 Amíg a Pillangókisasszony eljuttat a színpadig. 17.45 Könyvújság. 18 óra 05 Hűség vására. 18.30 Mozart: g-moll zongoraverseny. 19 óra Hírek, időjárásjelentés. 19 óra 05 Színház nyolcadik utazása. 20.21 Ravel: Couperin sírja. Szvit. 20.40 Falurádió. 21.00 Hírek, 21.05 Kedves dallamok. 21.25 Mezei csokor. 21.45 Sport. 22.00 Részlet Offenbach A férj kopogtat c. operettjéből. 22.25 Szimfonikus hangverseny. 23.00 Hírek, időjárásjelentés. 23.15 Műsorzárás.

Apróhirdetések

ADÁSVÉTEL

Szezon, idmértő, olcsón eladó. Maros utca 27. Vörös. 2784
Barna ruhászkelet megvételre keresek, lehet festett is. Csongrádi sét. 26.
2 db jó állapotban lévő ruganyos ágycsipesz eladó. Lenin krt. 20. x
Virágtermelői szövetkezet Nagyobb mennyiségben Blanches Chrysanthes nagygyökerek és sarjgöngyöket kaplatok. Cím a kiadóban. 2738
Háromajtós szekrény, 2 ágy, ruhásszekrény eladó. Újszeged, Joffabasar 5. x2733

Eladó íróasztal, karosszék, toalett-tükör, róka, villanylámpák. Kárázs u. 8. II. 2747

Külföldi drapp férfiruha magas alakra kitűnő állapotban eladó. Megtekinthető minden dé. 12-ig, este 8 után. Tabor utca 5. I. em. főorvosnál. 2744

Mercedes személygépkocsi prima állapotban eladó. — Hmvhely, Tornyai J. u. 7. x2742

LAKÁS INGATLAN

Belvárosi egyszerű lakásom rókusi kúszárba cserélném ráfizetéssel. Gutenberg utca 8. Gróf. 2707

Elcserejném egyszerű, összkomfortos, földszintes belvárosi lakásomat készsőbbé. "Téríték" jellegre a kiadóba kérem. x2739

Szép szoba, konyha lakást keresek. Gyermek, celen házaspár. — "Magas költségterítés" jellegre Hirdetőbe. x

Elcserejném szoba, konyha házam egy megfelelő lakásért. Petőfi t. IV. u. 152/a.

Belvárosi szép szoba, konyha lakásomat elcserejném hasonlóért. Cím: "Egység" jellegre Takaréktár u. Hirdetőbe. x

Elcserejném belvárosi 2 szoba, összkomfortos, központi fűtéses, I. emeleti lakásomat, földszintű, vagy magasföldszintű belvárosi, egyszerű szoba, összkomfortos lakásra, kötségmentés ellenében. Válasz: "Belvárosban" jellegre a kiadóba. x2746

Eladó magánház, — viz., villany bent, melléképülettel. 403 n-él kerttel. Újszeged, Műhely u. 43. x2748

Ház eladó 800 n-él gyümölcsösön lakás átadásal. Újszeged, Székvettség utca 13. Békert u. vége. x2743

Ház eladó Petőfi t. XI. u. 684. sz. lakás átadásal. 250 n-él gyümölcsös. x2741

Szoba, konyha, melléképülettel. 130 n-él gyümölcsösökkel ház eladó. Lakás átadásal. Olcsón. — Petőfi t. VI. u. 267.

Jó kis ház lakás átadásal eladó. Petőfi t. VI. u. 292. szám. x

EGYÉB

Szegedi Nőszabó KTSZ értesíti a vásárlóközönseget, hogy kivásbó igények kielégítésére mértékutáni rendelkezésre készülő női férj felhívásait gátoljuk kibővíttük. Finom fehérnemű megrendelésével keresse fel mértékutáni fiókunkat, Kigyó utca 2. Mértékutáni fiókunk nagy választékkal, udvarias, pontos kiszolgálással áll a vásárlóközönseget rendelkezésére. x

Kocsmásféri okozta lelkibeteg, 47 éves, 150 cm magas, szőny finomlelkű élettársat keres. Levelet "Meleg otthon akarok" jellegre Takaréktár u. Hirdetőbe.

Tehent tartásra keresek. Cím a kiadóban. 2728

Kertes házamban gyermekgondozást vállalom, esetleg éjszákára is. "Júnus 1-re" jellegre Hirdetőbe.

Rekamie, fotel, matrac, ágybetét, szőny készítését, javítását vállalom. Sajkó utca 12. Dudas kárpitos. x

Cserépkályhát tetés szerinti méretben, hat havi részletfizetésre, augusztus. szeptemberi szállásra elvállalom. Előjegyzéseket május 31-ig. Szalma. Felhó utca 7. x2740

Előleg folyósítása mellett magas áron köthető szerződés bab, búza, roza, sörárpa és napraforgó eladására a Terményforgalmiál. Szövetkezeti út 1. x

Gyermekgondozást vállalom. Párizsi krt. 17. szám.

Szobáért eltarthatok idősebb asszonyt. — "Nyugalom" jellegre Hirdetőbe. x

"Gyorsan" jellegű levél későn kaptam meg, ezért kérem, újra írjon.

Ház építéséhez bérelsnék lakásért. "Mindjárt fizetek" jellegre kiadóba. x2766

Gyerekkoromban, jó régen, még valamikor jóval a második világháború előtt, volt nekem egy szívbeli játszópajtásom, a kis Szurdi Jóska. Nem volt azon az apróka gyereken semmi különös a mindig maszatos arcoskáján és a köcs, rendetlen haján, no, meg azon a furcsa szenvedélyén kívül, hogy minden, de igazán minden ponyvaregényt elolvasson, ami a keze ügyébe került. A sok haszontalan olvasmánytól aztán egy idő múltával egyszerűen összegubancolódtak az én Jóska pajtásom egyébként is laza tartású agytekervényei. Egy szép napon eltűnt. Világlátni indult, nyilván utóda akart lenni azoknak a vadnyugati hősöknek, akikről anynyi szepet olvasott. De csak Bajáig jutott az ártatlan. Ott valami vasutasoknak feltűnt az állomáson ügyetlenül tib-láboló legényke, fölönfogaták és vallatni kezdték. Ez nem volt nehéz munka. Már a második mondatnál eltört a mécses és a mi Jóskaunk szöpgöve és sírva ugyan, de mindent szép sorjában elmondott. A vasutasok aztán hazarányították, de szegény Jóska cimborámon, hiába bánta meg százszor is a bűneit, a sok meghurcoltatás után csattant csak igazán az ostar. Rajtaragadt a csúfnév: »szegedi világláró«. Ez a név sokáig hirdette nekünk, serdületlen és éretlen ifjaknak, a megszegényítő kudarcsűfös emléket.

Míndez akkor jutott eszembe, amikor egy szombat este bekopogott hozzánk a társbérőnk, a Takácsné, és sírva, a kezét tördelve újságolta, hogy az ő tízéves fiacskája, Imre reggel óta eltűnt, iskolában se volt és a gyerek holmijai között egy papírost, egy olyan fogadalmatételt-félt találtak, amelynek szövegéből arra lehet következtetni, hogy Imre egy másik osztálytársával együtt disszidálni indult. Ez bizony nagy baj volt. A feleségem mindjárt eldölyeredett a szomorú híre, mert ő is nagyon szerette azt a haszontalan Imre gyereket, aki ugyan réme volt az egész társbérőnek, de most, hogy eltűnt, mindenki elfelejtette a csinnyevéseit.

Három napig egy adta rettegésben és aggodalomban élt az egész társbérlet, hogy mi is lesz, istenem, azokkal a disszidáló gyerekekkel. A harmadik nap este aztán

SZEGEDI VILÁGLÁRÓ

megint bekopogott hozzánk Takácsné. A szeme most is könnyes volt, de az arca már mosolygott és kézen fogva vezette Imre fiacskáját, meg a másik bűnös impostort, akik imépségben és egészségben hazakerültek a szülői társbérletbe.

— No — mondtam a gyerekeknek szigorúan, mert nálam első a pedagógia és nem hagyom, hogy az érzelmes jelenet levegőn a lábamról —, hát hazakerültek, gazfikók?

— Igen — válaszolt a két gyerek, aki egyébként igencsak váltotta a színeket, hol pirosba borult, hol sárgába sapadt az arcuk, s csak a szemük világított egyforma feketeséggel.

— Aztán merre jártatok? — kérdeztem továbbra is zordanon.

— Tihanyba' — felelték egyszerre.

Kitűnt aztán, hogy ezek a gyerekek nem is voltak olyan nagyon elszántak. Már a vonaton megijedtek és elhatározták, hogy bizony, nem mennek ők egy lépést se ebből az országból, de ha már elindultak, hát leruccannak egy kis kirándulásra Tihanyba. El is mentek. A nagy víz partján aztán fölverték azt a kis sátrát, amit hazulról vittek magukkal az útra, felkészültek az éjszákára, kicsi kezükben ijedten szorongatták az otthonról hozott fanyelű törököt, hogy ha valaki megtámadná őket, hát amúgy szegediesen megleckéztesék. De hát nem támadott senki. Sokkal nagyobb baj történt. A sátorban rettenetes hideg lett éjszákára, s a két reszkető gyerekek, akiket teljesen átjárt a ködös, nedves és nyúlós hideg, bizony eszébe jutott az otthoni jó meleg ágy, a nagy szegedi dűnya és Anyuka, amikor este elalvott előtt elbűcsüzt fölük és megegyeszer betakarta őket. El is határozták hát, hogy hazajöjnek. Meg se várták a napfölkeltét, hajnal előtt indultak az állomásra.

Hogy ilyen szépen tisztázódott a tényállás, megkérdeztem a gyerekeket: — Aztán miért akartatok disszidálni?

- Rossz volt itt nekünk.
- Rossz? Miért? Bántott valaki benneteket?
- Nem.
- Hát akkor mi volt a baj?
- Dolgoztattak.

Kiderült, ez azt jelentette, hogy Anyuka elküldte őket a boltba, meg gyűjtőt is kellett néha vágniuk, s ha megjött a szén, ok se maradhattak ki a hordásából, egyszerű-másszor segítettek Anyukának a nehéz piaci szatyort cipelni.

A válaszokra teljesen elképedtem.

- Azt hittétek, hogy ott kinn nem kell dolgoznotok?
- Igen. Ott a felnőttek se dolgoznak.
- Hát ezt meg honnan vettétek?
- Olvastuk. Könyvekben olvastuk.

Ja, olvasták. Az én kis Szurdi Jóska barátom is sok mindent olvasott a könyvekből, mert hiszen a könyvekben csakugyan sok minden nagyon szépen le van írva. A papír türelmes és mindent kibír.

— De hát micsoda könyvekben olvastátok ezeket az ostobaságokat? Hogy a felnőtteknek nem kell dolgozniuk?

A gyerekek megmondták. Ne tesék most azt gondolni, hogy valami réges-régen kiadott és elfelejtett könyvekben olvasták. Nem. Ezeket a könyveket az utolsó két-három évben adták ki. Ponyvaregényeknek hívják őket; címeiket nem mondom. Meg kell csak nézni akármelyik könyvesbolt kirakatát, ott vannak sorjában.

Ezzel tulajdonképpen be is fejeztem. Ennyi az én szegedi világláróim története. Még talán annyit tartozok hozzá, hogy a napokban, amikor unalmamban a rádiót csavargattam, a Kossuth-adón valami könyvkiadási nagyember beszélt, s éppen arról, hogy szükséges a ponyvaregények kiadása. Ó bizonyára nem ismerte az én Takács Imrém történetét. De lehet, hogy ismeri. Csak hát nyilván arra gondolt, miért adnak ilyen könyveket a szülők a gyerekek kezébe. De különben is: a könyvkiadás igazán nem tét az arról, ha ezek a mindenféle ponyvaregények összegubancolják a kisgyermek könnyen formálható agytekervényeit.

Különvont

Miskolcra-Lillafüredre VI. 14 én

Részvételi jegy ára: 51.50 Ft. Jelentkezni lehet az IBUSZ-nál, Klauzál tér 2. VI. 10-ig. Csatlakozó autóbussz Aggtelekre 49.— Ft. Lillafüred-Tapolcára 20.00 forint.

Köszönetet mondunk a kedves rokonoknak és ismerősöknek, akik idb. DOBÓ IGNÁC temetésén megjelentek, koszorú- és virágadományokkal fájdalmukat enyhíteni igyekeztek.
A gyászoló család